

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

ONG THỊ VÂN

**VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC TRẢI NGHIỆM
TRONG DẠY HỌC MÔN ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH LỚP 5
HUYỆN ĐẠI TỪ - TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Giáo dục học

Mã số: 60 14 01 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: GS.TSKH Nguyễn Văn Hộ

THÁI NGUYÊN – 2015

**XÁC NHẬN CỦA
GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN**

**XÁC NHẬN CỦA
KHOA TÂM LÝ GIÁO DỤC**

GS. TSKH Nguyễn Văn Hộ

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau, các thông tin đã được chọn lọc, phân tích, tổng hợp, xử lý và đưa vào luận văn theo đúng quy định.

Số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm trước hội đồng khoa học về những vấn đề liên quan tới công trình nghiên cứu của mình.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2015

Tác giả

Ong Thị Vân

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc nhất đến GS. TSKH Nguyễn Văn Hộ trong suốt thời gian tiến hành nghiên cứu vấn đề đã tận tình hướng dẫn tôi cho tới khi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu; khoa Sau đại học; Ban chủ nhiệm khoa Tâm lý - Giáo dục Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên; các cấp quản lý, thầy cô giáo và học sinh một số trường Tiểu học trên địa bàn Huyện Đại Từ - Tỉnh. Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, ngày..... tháng..... năm 2015

Tác giả luận văn

Ong Thị Vân

MỤC LỤC

	Trang
Trang phụ bìa	
Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục.....	iii
Danh mục chữ viết tắt.....	iv
Danh mục bảng biểu.....	v
Danh mục sơ đồ, biểu đồ.....	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	2
4. Giả thuyết khoa học	2
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Phương pháp nghiên cứu.....	3
7. Giới hạn và phạm vi nghiên cứu	5
8. Cấu trúc luận văn	5
CHƯƠNG 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC TRẢI NGHIỆM TRONG DẠY HỌC MÔN ĐẠO ĐỨC LỚP 5 Ở BẬC TIỂU HỌC	6
1.1. Tổng quan nghiên cứu.....	6
1.1.1. Những nghiên cứu ở nước ngoài.....	6
1.1.2. Các nghiên cứu ở Việt Nam.....	9
1.2. Một số khái niệm công cụ cơ bản	10
1.2.1. Khái niệm phương pháp dạy học	10
1.2.2. Phương pháp dạy học trải nghiệm	15
1.3. Một số vấn đề cơ bản của phương pháp dạy học trải nghiệm.	18

1.3.1. Đặc điểm của phương pháp dạy học trải nghiệm.....	18
1.3.2. Bản chất của phương pháp dạy học trải nghiệm.....	24
1.4. Vận dụng phương pháp dạy học trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5	26
1.4.1. Khái quát về vị trí, vai trò và mục tiêu dạy học môn đạo đức lớp 5 ở Tiểu học.....	26
1.4.2. Nội dung môn đạo đức lớp 5 ở tiểu học.....	28
1.4.3. Một số phương pháp dạy học và hình thức tổ chức dạy học môn đạo đức lớp 5 hiện nay	30
1.4.4. Một số đặc điểm cơ bản của học sinh tiểu học ảnh hưởng tới quá trình học tập trải nghiệm.	30
1.4.5. Mô hình dạy học trải nghiệm	33
1.4.6. Ưu điểm và hạn chế của phương pháp dạy học trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5.....	37
TIỂU KẾT CHƯƠNG 1.....	39
CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC TRẢI NGHIỆM TRONG DẠY HỌC MÔN ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH LỚP 5 HUYỆN ĐẠI TỪ - T. THÁI NGUYÊN	40
2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng.....	40
2.1.1. Vài nét khái quát về một số trường Tiểu học trên địa bàn Huyện Đại Từ - Tỉnh. Thái Nguyên	40
2.2. Thực trạng vận dụng phương pháp dạy học trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5 Huyện Đại Từ - Tỉnh. Thái Nguyên.	42
2.2.1. Thực trạng nhận thức phương pháp dạy học trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5.	42
2.2.2. Thực trạng vận dụng PPDH trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5.	52

2.2.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến vận dụng PPDH trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5.	56
2.2.4. Những khó khăn của GV khi vận dụng PPDH trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5.....	60
2.2.5. Nguyên nhân thực trạng trên.....	64
TIÊU KẾT CHƯƠNG 2.....	66
CHƯƠNG 3. ĐỀ XUẤT BIỆN PHÁP VẬN DỤNG PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC TRẢI NGHIỆM TRONG DẠY HỌC MÔN ĐẠO ĐỨC CHO HỌC SINH LỚP 5 HUYỆN ĐẠI TỪ - TỈNH. THÁI NGUYÊN.....	67
3.1. Các nguyên tắc vận dụng phương pháp dạy học trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5	67
3.1.1. Đảm bảo mục tiêu, nội dung môn đạo đức lớp 5	67
3.1.2. Đảm bảo khai thác tối đa năng lực khám phá của cá nhân học sinh. ...	67
3.1.3. Đảm bảo phát huy tối đa năng lực học tập của cá nhân học sinh trong quá trình thực hiện nhiệm vụ trải nghiệm	68
3.1.4. Đảm bảo sự thống nhất giữa vai trò của chủ thể tích cực, tự giác học tập của học sinh và vai trò tổ chức, hướng dẫn của giáo viên	69
3.2. Các biện pháp vận dụng hiệu quả phương pháp dạy học trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5.....	70
3.2.1. Giáo viên cần nâng cao nhận thức về việc vận dụng PPDH trải nghiệm môn đạo đức cho học sinh ở Trường tiểu học.....	70
3.2.2. GV tự trang bị và trau dồi kiến thức chuyên môn về các phương pháp dạy học tích cực trong dạy học môn đạo đức lớp 5 nói chung và PPDH trải nghiệm nói riêng.....	72
3.2.3. Giáo viên cần tăng cường các hoạt động trải nghiệm trong dạy học môn Đạo đức lớp 5.....	73
3.2.4. Đề xuất xây dựng quy trình dạy học trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5.	74

3.3. Khảo nghiệm tính khả thi, tính hiệu quả của các biện pháp	80
3.3.1. Mục đích khảo nghiệm.....	80
3.3.2. Nội dung khảo nghiệm	80
3.3.3. Đối tượng tiến hành khảo nghiệm.....	80
3.3.4. Phương pháp khảo nghiệm.....	81
3.3.5. Kết quả khảo nghiệm	81
3.4. Tổ chức thực nghiệm sư phạm.....	83
3.4.1 Mục đích thực nghiệm	83
3.4.2. Đối tượng thực nghiệm	83
3.4.3. Nội dung thử nghiệm	84
3.4.4. Quy trình thực nghiệm	84
3.4.5. Xây dựng tiêu chí và thang đánh giá.....	85
3.4.6. Xử lý kết quả thực nghiệm.....	86
3.4.7. Phân tích kết quả thực nghiệm	87
TIỂU KẾT CHƯƠNG 3.....	92
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ.....	93
1. Kết luận	93
2. Khuyến nghị	95
TÀI LIỆU THAM KHẢO	97

DANH MỤC CÁC CHỮ CÁI VIẾT TẮT

Viết tắt	Viết đầy đủ
ĐHSP	Đại học sư phạm
PPDH	Phương pháp dạy học
GV	Giáo viên
HS	Học sinh
PPDH	Phương pháp dạy học
DH	Dạy học
GD & ĐT	Giáo Dục và Đào Tạo
PT DH	Phương tiện dạy học
PTKTDH	Phương tiện kỹ thuật dạy học
CSVC	Cơ sở vật chất
TBDH	Thiết bị dạy học
TTN	Trước thực nghiệm
STN	Sau thực nghiệm

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1a. Quan điểm của CBQL, GV về khái niệm trải nghiệm.....	43
Bảng 2.1b. Quan điểm của CBQL, GV về khái niệm PPDH trải nghiệm.....	44
Bảng 2.2. Nhận thức về vai trò của PPDHTN trong DH môn đạo đức lớp 5.	46
Bảng 2.3 Nhận thức về bản chất của PPDH trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5 ở bậc Tiểu học.....	47
Bảng 2.4. Nhận thức về đặc điểm cơ bản của PPDH trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5 ở bậc Tiểu học	49
Bảng 2.5. Nhận thức về ưu điểm của PPDH trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5.....	51
Bảng 2.6. Quy trình vận dụng PPDH trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5.	53
Bảng 2.7.Các PPDH trong dạy học môn Đạo đức lớp 5.....	54
Bảng 2.8. Các HTTC dạy học trải nghiệm môn Đạo đức lớp 5	55
Bảng 2.9. Các yếu tố ảnh hưởng đến vận dụng PPDH trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5.....	56
Bảng 2.10.Khó khăn của GV khi vận dụng PPDH trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5.	60
Bảng 3.1: Đánh giá của GV và CBQL về mức độ phù hợp và tính khả thi của các biện pháp vận dụng PPDH trải nghiệm trong dạy học môn đạo đức cho học sinh lớp 5 Huyện Đại Từ - Tỉnh Thái Nguyên.....	81
Bảng 3.2. Phân phối tần số và tần suất điểm học tập môn Đạo đức của học sinh TTN	88
Bảng 3.3.Tổng hợp kết quả học tập của học sinh TTN	88
Bảng 3.4. Phân phối tần số và tần suất điểm học tập môn Đạo đức của học sinh STN.....	89
Bảng 3.5. Tổng hợp kết quả học tập của học sinh STN.....	89